

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Abdullah Koç
Ağrı Milletvekili

Avrupa Konseyi üyesi Türkiye'nin de imzacısı olduğu İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin "İşkence yasağı" başlıklı 3. ve "Ayrımcılık yasağı" başlıklı 14. maddeleri ile 1982 Anayasası'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17. ve "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10. maddeleri kötü muameleyi, işkenceyi, insan onuruyla bağdaşmayan uygulamaları ve ayrımcılığı yasaklamıştır.

Ancak ve ne yazık ki, yukarıdaki sözleşme ve anayasa hükümleri bir süredir çok sayıdaki cezaevinde, özellikle de Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi'nde aleni bir şekilde ve sorumlularca herhangi bir yaptırımla karşılaşılacağı endişesi duyulmaksızın çiğnenmektedir. Zira Patnos cezaevindeki mahpuslara ve onları ziyarete giden yakınlarına anayasa ve kanun dışı uygulamalar dayatılmakta, mahpus ve yakınlarına kötü muamele edilmekte ve ziyaret günleri her iki taraf için eziyete dönüştürülmektedir. Evrensel hukuk ilke ve standartlarına, AİHS'ye, Anayasa'ya ve kanunlara aykırı uygulama ve kötü muamele örneklerinden birkaçı aşağıdaki gibidir:

1. Mahpuslara yeterli miktarda yemek verilmemektedir. Yeterli yemek talep edildiğinde ise, cezaevi idaresi tarafından, istemeleri halinde kendilerinin bedelini ödeyerek kantinden idarece eksik verilen yemek ve sair ihtiyaçlarını karşılamaları dikte edilmektedir.
2. Yemekler sağlık ve hijyen koşullarına uygun değildir. Bu nedenle mahpuslar hastalık ve eksik gıda nedeniyle güçsüz düşmek riskiyle karşı karşıyadır. Ayrıca temiz içme suyu da sağlanmamakta, temizlik için kullanılan su ise kanalizasyon suyunun karışması nedeniyle tutuklu ve hükümlülerin deri enfeksiyonları ve zehirlenmeler yaşamalarına sebep olmaktadır.
3. Hasta mahpuslar revire alınmamakta veya geç alınmakta, hastaneye sevkleri yapılmamakta, revire geç de olsa çıkarılanlar ise infaz memurlarının şiddetine ve kötü muamelesine maruz kalmaktadır. Bu nedenle sağlık sorunu yaşayan mahpusların sağlık ve yaşamları ciddi risk altındadır.
4. Koğuşlarda sebepsiz yere, tutuklu ve hükümlüleri taciz ve onlara eziyet etmek için

gece geç saatlerde aramalar yapılmaktadır. Böylece mahpuslar uyku ve dinlenme hakkından mahrum bırakılmaktadır.

5. Aramalar, mahkeme ve revire sevkler ve ziyarete gidiş gelişler sırasında mahpuslar infaz memurlarının kötü muamelesine, küfrüne, hakaretine ve şiddetine maruz kalmaktadır.
6. Cezaevindeki hükümlü ve tutukluların dilekçe ve talepleri cezaevi idaresi tarafından kabul edilmemekte veya dikkate alınmamaktadır.
7. Ziyaretçilerin hükümlü ve tutuklularla görüşmesi, keyfi olarak uzun sürelerle bekletilmeleri nedeniyle eziyete dönüştürülmekte, ziyaretçilerin üstü insanlık onuruna yakışmayacak bir tarz ve şekilde aranmakta, çorapları ters çevrilip silkelene dek aranan ziyaretçiler bezdirici aramalardan geçirilmektedir.

Konuyla ilgili olarak 08.07.2019 tarihinde Siirt Milletvekili Sıdık Taş tarafından Bakanlığınıza verilen soru önergesi ile Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir tarafından TBMM Adalet Komisyonu'na verilen dilekçeye rağmen insan onuru ve kişi saygınlığıyla bağdaşmayan bu uygulamalar devam etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuklu, hükümlü ve yakınlarına uygulanan işkence ve kötü muameleyle ilgili bilginiz bulunmakta mıdır?
- 2- Duruma dair bilgilendirildiyse, insan onuruyla bağdaşmayan bu uygulamalara son verilmesi ve sorumlular hakkında yasal işlem yapılması için bir girişiminiz olmuş mudur?
- 3- Şayet durumla ilgili bilgilendirilmediyse, bakanlığınıza daha önce verilen önerge ile işbu önerge vesilesiyle bilgi sahibi olduğunuza göre, derhal yukarıda sayılan uygulamalara son verilmesi ve sorumlular hakkında idari ve adli soruşturma başlatılması için ne zaman girişimde bulunacaksınız?
- 4- Çok sayıdaki cezaevinde süregelen, ancak şu anda Patnos L Tipi Kapalı Cezaevinde yoğunlaşan sistematik hukuksuzluklar, kötü muamele ve insan onuruyla bağdaşmayan işkence ve uygulamaları sona erdirmek ve bunların tekrar etmesini önlemek için bakanlığınızca herhangi bir çalışma, araştırma ve inceleme yapılmış, soruşturma açılmış veya herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur?
- 5- Yukarıda sayılan hukuksuzluklar ile TCK'ya göre suç oluşturan uygulama ve fiillerin sadece bir kısım tutuklu ve hükümlüye yönelmiş olması, yani işkence ve kötü muameleyle Anayasa'yla yasaklanan ayrımcılık unsurunun da eklenmesi, bakanlığınızca bu hak ihlallerine sessiz kalınmasında bir rol oynamakta mıdır?